

INSTITUTIONEN FÖR SOCIOLOGI OCH ARBETSVETENSKAP

Åtgärdsplan för utbildningarna i sociologi och kriminologi på grundnivå och avancerad nivå efter extern utbildningsutvärdering

Under läsåret 2021/22 har fristående kurser och program i sociologi och kriminologi på grundnivå och avancerad nivå vid Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap granskats inom ramen för Samhällsvetenskapliga fakultetens kvalitetssäkringssystem. Granskningen har genomförts av en extern bedömargrupp som i sitt utlåtande om utbildningarna skriver att deras ”sammantagna intryck är att fristående kurser och program i kriminologi och sociologi har ett uppdaterat, intresseväckande och relevant innehåll som håller genomgående hög kvalitet” och att ”en student som läser till en kandidatexamen eller masterexamen i något av de två ämnena får med sig en gedigen ämneskompetens såväl som lärosätesspecifika specialkunskaper”. Samtidigt pekar bedömargruppen ut områden där de rekommenderar institutionen att tydliggöra nuvarande arbetsordning alternativt utforma nya arbetssätt och rutiner. Det gäller framförallt i fråga om hur aktuella utbildningar följs upp i dess helhet och hur examensmål säkras; hur resultaten av kursutvärderingar och kursrapporter kommuniceras till studenter; samt systematiken i arbetet med studentuppföljning och alumntekontakter.

Institutionen instämmer i bedömargruppens synpunkter och avser att under det kommande året genomföra åtgärder som svarar mot rekommendationerna. Åtgärderna redovisas nedan och följer den ordning som bedömargruppen har använt sig av när de i sitt utlåtande har redovisat bedömning och rekommendationer efter de åtta universitetsgemensamma kvalitetskriterierna (med tillägg för jämställdhet, hållbarhet och internationalisering). Avslutningsvis redovisas ansvar, genomförande och tidsplan för processen, som också sammanfattas i en bilagd matris.

1. Studieresultat relativt lärandemål och examensmål

Bedömargruppen menar att ”kurserna på grundnivå och programmen på avancerad nivå är upplagda och genomförs så att godkända studieresultat bör svara mot lärandemål och examensmål”. Samtidigt menar de att det utifrån tillgänglig dokumentation är svårt att bedöma om faktiska studieresultat motsvarar lärandemål och examensmål. Det finns därför, menar de, ”ett behov både av att tydliggöra detta i kursplaner och kursguider och av att tydligare organisera ansvar och uppföljning”. Mot den bakgrunden lämnar bedömargruppen följande rekommendationer:

- Klargör ansvaret för och uppföljningen av helheten, såväl för hela program (på avancerad nivå) som för studier upp till kandidatexamen på fristående kurser.
- Utveckla bedömnings/betygskriterierna både med avseende på hur de mäter eller relaterar till kursens lärandemål och hur de är formulerade och exemplifierade. Det finns goda exempel inom utbildningarna, exempelvis från uppsatskurser.

- Synkronisera lärandemål för valbara kurser på en viss nivå, med avseende på vilka färdigheter och förmågor som ska stå i fokus oavsett inriktning.
- Förtydliga vad som är examination (och vilka lärandemål som examineras per examination) och vad som är obligatoriska moment.

Institutionen avser att möta dessa rekommendationer genom att under det kommande året genomföra följande:

- Gå vidare med det i Institutionsrådet diskuterade förslaget att inrätta en ämneskoordinator (eller motsvarande) vardera för de kurser som leder fram till kandidatexamen i sociologi respektive kriminologi.
- Gå vidare med det i Institutionsrådet diskuterade förslaget att upprätta och implementera arbetsordningar som klargör ansvarsförhållandet för funktioner inom utbildningsorganisationen¹, särskilt med avseende på samordning, uppföljning och utveckling av kandidat- och masterexamen i sociologi respektive kriminologi.
- Utforma en modell för tematiska pedagogiska seminarier som prövas på områden som bedömargruppen identifierat som särskilt angelägna att klarlägga (punkterna 2, 3 och 4 från bedömarutlåtandet ovan).
- Inventera² behovet av pedagogiskt stöd hos institutionens kursansvariga i syfte att utveckla ovan nämnda funktioner, arbetsbeskrivning och tematiska pedagogiska seminarier.

För kvalitetskriterierna ”2. Studenternas lärande” och ”3. Vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet” har bedömargruppen inte lämnat några rekommendationer.

4. Lärarnas ämnesmässiga och högskolepedagogiska kompetens samt lärardimensionering

Bedömargruppen menar att antalet lärare vid institutionen är proportionerligt i relation till utbildningarnas omfattning och innehåll. Vidare menar bedömargruppen att lärarna har ”aktuell och adekvat ämnesmässig och högskolepedagogisk kompetens”. De noterar emellertid att ”Utbildningarna i kriminologi framstår som sårbara genom att ett förhållandevis litet antal lärare står både för övergripande ämnesansvar och en stor del av undervisningen. Det gör utbildningen känslig också för marginella personalförändringar.” Bedömargruppen rekommenderar därför institutionen att ”[s]e över möjligheten att öka antalet lärare inom kriminologiämnet. Det vore önskvärt att förstärka ämnet genom rekrytering av disputerad(e) kriminolog(er).” Institutionen avser därför att möta denna rekommendation genom att under det kommande året genomföra följande:

- Genomföra en särskild inventering av anställdas profil (kompetenser, intresseområden, utvecklingsmöjligheter) i relation till utbildningsutbudet i allmänhet och kriminologi i synnerhet i samband med tjänsteplanering, medarbetar- och bemanningssamtal mm.
- Gå vidare med den diskussion som genomförts i Institutionsrådet om allmänna och riktade lektorat med sikte på att utlysa lektorat riktade mot de utbildningar där kompetensförsörjningen är sårbar för personalförändringar, särskilt kriminologi.

¹ Här avses främst programansvariga, föreslagna ämneskoordinatorer samt institutionens beredningsorgan för utbildningsfrågor (”kursplanegruppen”), men även kursansvariga och lärarlag samt viceprefekt med utbildningsansvar.

² Institutionens pedagogiska utvecklare har fått i uppdrag av Institutionsrådet att göra en översyn av hur institutionen arbetar med kurskonferenser och pedagogiskt utvecklingsarbete (exempelvis pedagogiska seminarier, kollegial handledning och individuell handledning av kursansvariga eller lärarlag). I syfte att kunna ta fram förslag på området genomförs för närvarande intervjuer med kursansvariga i syfte att inventera behovet av pedagogiska resurser och stöd.

5. Utbildningens relevans för studenterna och samhället

Bedömggruppen menar att institutionens kurser och program i sociologi och kriminologi är relevanta för både studenters och samhällets behov och att utbildningarna har arbetsmarknads- och alumninslag. De noterar dock att ”institutionen saknar ett systematiskt arbete med att följa upp vad som händer med studenter efter examination och med alumnkontakter.” Bedömggruppen rekommenderar därför institutionen att ”[i]mplementera ett mer aktivt och systematiskt arbete med studentuppföljning och alumnkontakter, inkl. den planerade alumnundersökningen”. Institutionen uppmanas även att överväga att ”förtydliga vilka kunskaper studenter får med sig från respektive kurs, för att underlätta rörlighet mellan lärosäten”. Institutionen avser att möta dessa rekommendationer genom att under det kommande året genomföra följande:

- Dokumentera och följa upp senare års alumninslag i aktuella utbildningar.
- Genomföra en alumnundersökning och utforma denna så att alumner kan fångas upp och användas i marknadsföring, genomförande och utvärdering av institutionens utbildningar (alumnporträtt, alumnbesök, alumnbaserade undervisningsinslag mm).
- Utredda möjligheten att införa en funktion för löpande uppdatering av alumnundersökningar och underhåll av alumnkontakter (i nära relation med studievägledning, programansvariga/ämneskoordinatorer m fl).

6. Studentinflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen

Bedömggruppen konstaterar att ”studenterna är representerade i de organ som bereder avgörande beslut om utbildningarna, såsom kursplanegrupp och institutionsråd”, att skriftliga kursvärderingar genomförs och att muntliga utvärderingsinslag är vanliga. De menar dock att det är oklart hur utvärderingsresultat, och eventuella åtgärder som följer på dessa, tillgängliggörs för studenterna och att detta också ”tycks vara beroende av enskilda lärare”. Bedömggruppen menar vidare att ”[s]tudenterna förefaller vara svagt organiserade, på ämnes-, institutions- och fakultetsnivå” med effekten ”att institutionen saknar den mot- och/eller medpart som krävs för att säkra ett kontinuerligt och transparent studentinflytande.”. Bedömggruppen rekommenderar därför institutionen att genomföra följande:

- Förbättra rutiner för hur kursutvärdering och kursvärdering genomförs, säkerställa att kursrapporter tydligare kommuniceras till studenterna.
- Se över hur anonyma standardiserade kursutvärderingar kan användas mer systematiskt i kommunikation med studenterna, vid sidan av befintliga muntliga dialogerna.
- Uppmuntra och skapa incitament för en starkare studentorganisering på kurs-, ämnes- och institutionsnivå.

Institutionen avser att möta dessa rekommendationer genom att under det kommande året genomföra följande:

- Löpande följa upp den nya funktion (inkl. de frågebatterier) som institutionen införde vid årsskiftet och som innebär att institutionens utbildningsadministration och pedagogiska utvecklare vid behov stöttar lärare med kursutvärderingar.
- Genomföra en översyn av hur kursutvärderingar och kursrapporter används i kommunikation med studenter vid vår egen institution, inhämta exempel från andra institutioner (lärosäten), samt revidera rutiner och sprida goda exempel.
- Genomföra en översyn av incitamentsstrukturen för studentorganisering vid institutionen, inhämta exempel från andra institutioner (lärosäten), samt skapa (stärka) incitament på området.

För kvalitetskriteriet ”7. Tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö” har bedömargruppen inte lämnat några rekommendationer.

8. Kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen

Bedömargruppen anser att uppföljning och utveckling av utbildningarna genomförs löpande, men att det är svårt att utläsa hur eller var hela utbildningar (dvs. de terminer som leder fram till en examen) följs upp och utvärderas. Bedömargruppen rekommenderar därför institutionen att ”[f]örtydliga, alternativt utveckla, en funktion med ansvar för kontinuerlig uppföljning och utveckling av helheten, i synnerhet med avseende på kandidatexamen”. Institutionen menar att dessa synpunkter och rekommendationer i stor utsträckning överlappar med de som lämnats under det första kvalitetskriteriet och avser därför att delvis möta dem inom ramen för samma åtgärd. Under det kommande året avser institutionen därför att genomföra följande:

- Gå vidare med det i Institutionsrådet diskuterade förslaget att inrätta en ämneskoordinator (eller motsvarande) vardera för de kurser som leder fram till kandidatexamen i sociologi respektive kriminologi.
- Gå vidare med det i Institutionsrådet diskuterade förslaget att upprätta och implementera arbetsordningar som klargör ansvarsförhållandet för funktioner inom utbildningsorganisationen, särskilt med avseende på samordning, uppföljning och utveckling av kandidat- och masterexamen i sociologi respektive kriminologi.
- Genomföra en samlad genomgång av lärandemål och examinationsuppgifter på institutionens kurser i relation till examensmål samt utveckla dokument, checklistor och rutiner som kan ligga till grund för utvecklingsarbetet med utbildningar i allmänhet och institutionens beredningsorgan för utbildningsfrågor i synnerhet.

Ansvar, genomförande och tidsplan

Prefekt och utbildningsansvarig har ett övergripande ansvar för genomförandet av åtgärdsarbetet; prefekt särskilt i de delar som innefattar arbetsledning och utbildningsansvarig särskilt i de delar som avser kvalitetssäkring. Tillsammans tillser de att arbetet löper och avrapporteras i relevanta organ såsom institutionens ledningsgrupp, institutionsråd och institutionens beredningsorgan för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (”kursplanegruppen”). Institutionsrådet, kollegiet i allmänhet (inbegripet utbildningsadministrationen) och kurs- och programansvariga i synnerhet, involveras i arbetet i högsta möjliga utsträckning. En viktig del av detta arbete är ovan nämnda diskussioner i institutionsrådet samt de intervjuer som institutionens pedagogiska utvecklare genomför med institutionens kursansvariga. För vidare beskrivning och sammanställning av planerade åtgärder, ansvarig funktion och genomförandeprocess samt tidsplan, se bilaga 1.

2022-04-08

Oskar Engdahl

Viceprefekt med utbildningsansvar

Bilaga 1 till åtgärdsplan.

Planerade åtgärder – utvärderingskriterium 1	Ansvarig funktion	Tidsplan
<p>Gå vidare med det i Institutionsrådet diskuterade förslaget att inrätta en ämneskoordinator (eller motsvarande) vardera för de kurser som leder fram till kandidatexamen i sociologi respektive kriminologi.</p>	Prefekt	Vår-sensommar 2022
<p>Gå vidare med det i Institutionsrådet diskuterade förslaget att upprätta arbetsordningar som klargör ansvarsförhållandet för funktioner inom utbildningsorganisationen, särskilt med avseende på samordning, uppföljning och utveckling av kandidat- och masterexamen i sociologi respektive kriminologi.</p>	Prefekt och utbildningsansvarig	Vår-sensommar 2022
<p>Utforma en modell för tematiska pedagogiska seminarier som prövas på områden som bedömargruppen identifierat som särskilt angelägna att klarlägga.</p>	Utbildningsansvarig och pedagogiska utvecklare	Vår-sensommar 2022 respektive hösten/vintern 2022/23
<p>Inventera behovet av pedagogiskt stöd hos institutionens kursansvariga i syfte att utveckla ovan nämnda funktioner, arbetsbeskrivning och tematiska pedagogiska seminarier.</p>	Pedagogiska utvecklare	Vår-försommar 2022
Planerade åtgärder – utvärderingskriterium 4	Ansvarig funktion och genomförande	Tidsplan
<p>Genomföra en särskild inventering av anställdas profil (kompetenser, intresseområden, utvecklingsmöjligheter) i relation till utbildningsutbudet i allmänhet och kriminologi i synnerhet i samband med tjänsteplanering, medarbetar- och bemanningssamtal mm</p>	Institutionsledning och bemanningsansvarig	Våren 2022
<p>Gå vidare med den diskussion som genomförts i Institutionsrådet om allmänna och riktade lektorat med sikte på att utlysa lektorat riktade mot de utbildningar där kompetensförsörjningen är sårbar för personalförändringar, särskilt kriminologi.</p>	Prefekt och övrig institutionsledning	Löpande

Planerade åtgärder – utvärderingskriterium 5	Ansvarig funktion	Tidsplan
<p>Dokumentera och följa upp senare års alumninslag i aktuella utbildningar.</p> <p>Genomföra en alumnundersökning och utforma denna så att alumner kan fångas upp och användas i marknadsföring, genomförande och utvärdering av institutionens utbildningar (alumnporträtt, alumnbesök, alumbaserade undervisningsinslag mm).</p> <p>Utreda möjligheten att införa en funktion för löpande uppdatering av alumnundersökningar och underhåll av alumnkontakter (i nära relation med studievägledning, programansvariga/ämneskoordinatorer m fl).</p>	<p>Utbildningsansvarig, program- och kursansvariga</p> <p>Utbildningsansvarig, programansvariga, studievägledning, utbildningsadministration</p> <p>Prefekt och utbildningsansvarig</p>	<p>Vår-sensommar 2022</p> <p>2022</p> <p>2022</p>
Planerade åtgärder – utvärderingskriterium 6	Ansvarig funktion	Tidsplan
<p>Löpande följa upp den nya funktion (inkl de frågebatterier) på institutionen som infördes vid årsskiftet och som innebär att institutionens utbildningsadministration och pedagogiska samordnare är lärare behjälpliga med genomförandet av kursutvärderingar.</p> <p>Genomföra en översyn av hur kursutvärderingar och kursrapporter används i kommunikation med studenter vid vår egen institution, inhämta exempel från andra institutioner (lärosäten), samt revidera rutiner och sprida goda exempel.</p> <p>Genomföra en översyn av incitamentsstrukturen för studentorganisering vid institutionen, inhämta exempel från andra institutioner (lärosäten), samt skapa (stärka) incitament på området.</p>	<p>Utbildningsansvarig, pedagogiska utvecklare, utbildningsadministration</p> <p>Utbildningsansvarig, kursansvariga, utbildningsadministration</p> <p>Prefekt, utbildningsansvarig, utbildningsadministration</p>	<p>Löpande</p> <p>Vår-sensommar 2022 respektive hösten/vintern 2022/23</p> <p>Vår-sensommar 2022 respektive hösten/vintern 2022/23</p>

Planerade åtgärder – utvärderingskriterium 8	Ansvarig funktion	Tidsplan
<p>Gå vidare med det i Institutionsrådet diskuterade förslaget att inrätta en ämneskoordinator (eller motsvarande) vardera för de kurser som leder fram till kandidatexamen i sociologi respektive kriminologi.</p>	<p>Prefekt</p>	<p>Vår-sensommar 2022</p>
<p>Gå vidare med det i Institutionsrådet diskuterade förslaget att upprätta arbetsordningar som klargör ansvarsförhållandet för funktioner inom utbildningsorganisationen, särskilt med avseende på samordning, uppföljning och utveckling av kandidat- och masterexamen i sociologi respektive kriminologi.</p>	<p>Prefekt och utbildningsansvarig</p>	<p>Vår-sensommar 2022</p>
<p>Genomföra en samlad genomgång av lärandemål och examinationsuppgifter på institutionens kurser i relation till examensmål samt utveckla dokument, checklistor och rutiner som kan ligga till grund för utvecklingsarbetet med utbildningar i allmänhet och institutionens beredningsorgan för utbildningsfrågor i synnerhet.</p>	<p>Utbildningsansvarig</p>	<p>2022</p>